

MAGYAR KÖNYVESHÁZ.

ADALÉKOK SZABÓ KÁROLY RÉGI MAGYAR KÖNYVTÁRÁNAK
I. ÉS II. KÖTETÉHEZ.

*Az első kötethez:*¹

Nagy-Szombat. 1642. [Helyreigazítás a RMK. I. 729. sz.-hoz.]

A fenti szám alatt SZABÓ Károly ezt írja: «Nagy-Szombat. 1642. Evangeliomok és Epistolák... Nagy-Szombat. 1642. 12 r. 313 (helyesen 312) lap. — Elül: Czíml., előszó, calendarium 21 sztlan lap. M. n. Muz. (cízml. hij.).» — E leírásból látható, hogy a múzeumi könyvtár példánya csonka, címlapja is hiányzik s amellett unicum. Honnan vette hát SZABÓ a címet? A felelet erre ez: A múzeumi példányban a régi könyvtári jegy mellett (Bibl. Hung. Jankow. F. ord. 2.) JANKOWICH Miklós írásával a címlapot pótló üres levélen ez van bejegyezve: (Az) Evangeliomok és Epistolák. Nagyszombatb. 1642. in 12. pag. 313. F. ord. 2. * Premititur Kalendarium Sanctorum, et Festor(um) ab A. 1642 — usque 1669 calculatum, in Fine Cantus Ecclesiastici adnotantur»

E bejegyzésnek SZABÓ hitelt adott s innen művében az «Evangeliomok és epistolák» 1642. évi nagyszombati kiadása. — Minthogy ez «Evangeliomok és epistolák» 1642-ben Bécsben is megjelentek (l. SZABÓ I. 725), az a gyanúm támadt, hogy a múzeumi csonka, címlap nélküli példány egy a bécsiivel s hogy e mű Nagyszombatban 1642-ben nem jelent meg. — Az 1642. évi bécsi kiadásból SZABÓ csak egy példányt említ s ez a pozsonyi franciskánus zárdáé. Van azonban egy teljes példány a gráci egyetemi könyvtárban is (jegye I. 51976) ezt a példányt elkérettem Grácból s egybevetettem a SZABÓ, illetőleg JANKOWICH által mondott 1642. évi nagyszombati kiadással. Az összehasonlításakor kiderült, hogy a múzeumi címlap nélküli példány tökéletesen egyezik az 1642. évi bécsi kiadással. Ezek szerint SZABÓ Károly I. 729. száma törlendő; «Evangeliomok és Epistolák» című nagyszombati mű 1642-ből nincsen. — Még csak azt jegyzem meg, hogy a 313 számozott oldalt tartalmazó műben hiányzanak a 45., 67., 128. számok, de azért a mű szövege teljes.

Melich János.

¹ Az utolsó adalékot lásd Magyar Könyvszemle 1912. évf. 329. lapján.

*A második kötethez:*¹

I.

[248.] H. n. 1657.

Articuli Juxta quos regitur Ecclesia, in Superioribus Regni Hungariae partibus publicati Anno 1657.

Hogy ezeknek a «Felsőmagyarországi cikkek»-nek, vagy másképp ú. n. «Vizsolyi kánonok»-nak az 1595-iki, SZABÓ K. szerint *bártfai* (RMK. II., 253), RÉVÉSZ Imre szerint *vizsolyi* (Spat. Füzetek. 1863, 419 lap), továbbá az 1667-iki (ZOVÁNYI I. szerint sárospataki kiadás; egyetlen példánya a sárospataki ref. főiskola könyvtárában. Magyar Kszemle, 1909., 315 lap) és 1709-iki szintén helynélküli (SZABÓ K. szerint *bártfai*. RMK II. 2358.) kiadásokon kívül *egy 1657-iki kiadása is volt*: bizonyítja a sárospataki ref. főiskolai könyvtár kéziratárában levő s SZŐKE Ferenc által szerkesztett ívrém alakú kánonyűjtemény («Canones Ecclesiastici Ecclesiarum Reformatarum in Hungaria...»), melynek 206—219. lapjain a fenti című kánonok olvashatók, melyeket SZŐKE Ferenc generalis notarius egy 1657-ben (hely nélkül) nyomtatásban megjelent példányról másolt le.

Harsányi István.

2.

[249.] Nagy-Szombat. 1667.

Pongrátz, Georgius aggratVLatIo ChronographiCa | stILO sIMpLICI et CVrrenti faCta | VniCE In SignVM obLigatiOnIs DebIta | qVa CLeMenti DeI gratia papæ IX. | DOMVIqVe aVftraCæ pLene | et Vltro se aDstrICtVM agnoVIt | georgIVs pongratz eCCLesiæ MetroPolitanæ strI- | gonlensIs LeCtor et canonICVs | eLeCtVs saManDrIensIs VngarVs.

2-r. 9 szttlan levél. Az egész munkácska rézbe van metszve. A címlap alján: *D. P. sculp. Tyrn.* A chronogrammok az 1667. évszámot adják. Van benne 8 féllapnyi gyarló rajzú kép, köztük Róma látképe, IX. Kelemen pápa, I. Lipót és neje arcképe; a többiek szimbolikus ábrák.

*M. N. Múzeum könyvtára.**Varjú Elemér.*

3.

Kolozsvár. 1672. [*Javítás a RMK. 1295. sz.-hoz*]

[PÓSAHÁZI, JOHANNES.] Falsitas Toti Mundo detecta...

SZABÓ Károly szerint e cáfoló irat «névtelen szerzője a legnagyobb valószínűséggel BETHLEN Miklós». E föltevést azonban éppen maga BETHLEN Miklós

¹ Az utolsó adalékot l. jelen évfolyam 246. lapján.

cáfolja meg, aki Önéletírása II. könyvének VI. részében (SZALAY László kiad. Pest, 1858., I. k. 424.) e cáfoló iratról ezt mondja: «Irtam vala Heidelbergába Joachimus Camerarius és több, az elector körül lévő jó uraimnak és az én praeceptorimnak a professoroknak, *adjungálván* az akkor Bársony püspöktől kijött Magyarorszáiban kibocsátott «Veritas toti mundo declarata» nevű könyvecskét *cum refutatione Joannis Posaházi subtitulo: «Falsitas toti mundo detecta»* még holmi ahhoz tartozó maradékokkal. (V. ö. Zemplén vmegye monogr 259—60 l.)

Harsányi István.

4.

[250.] Sopron. 1681.

[Maholany Joannes] SERIUS EXHIBITUM || SUPPLEMENTVM || ACTORVM COMITIA- || LIUM HUNGARICORUM || SOPRONENSIVM NUPER || EDITORUM.

4^o.): (ív = 4 sztl. lev.

Alsókubini Csaplovics-könyvtár.

Rexa Dezső.

5.

[251.] [Sopron. 1681.]

IMAGO || PACIS. || AD CORNEL. TACITI || ANNALEM I. CAP. X.

4^o.): (ív = 4 sztl. lev. A fentebbi nyomtatvánnyal történt szorgos összehasonlítás szerint tettem a nyomtatás helyét és évét Sopronba és 1681-be.

Alsókubini Csaplovics-könyvtár.

Rexa Dezső.

6.

[252.] Csik. 1685.

Nova quaedam officia cum propriis Sanctorum Regni Hungariae et SS. Ordinis S. P. N. Francisci. Nec non Festis ad Libitum: a Sacra Rituum Congregatione approbatis. Quae necdum passim in Breviariis Romanis impressa habentur. Jussu A. R. P. Antonii Valtsanski, Custodiae S. Stephani Regis in Transylvania Custodis Provincialis Aedita. Impresum In Conventu Csikiensi, Typis ejusdem Conventus. 1685.

8^o. 207 l. Utána Appendix új számozással 26 l. és végül Index 3 számozatlan levél.

Székelgyudvarhelyi ferencrenái kolostor könyvtára.

Lukinich Imre.

7.

[253.] Lőcse. 1686.

Calendarium tyrnaviense ad annum 1686. in usum Hungariae et vicinarum provinciarum opera astrophili cujusdam e. Soc. Jes. Sup. Monachii.

A könyv eddig szorgos kutatásom dacára sem került kezemhez, de hogy a Csaplovics-könyvtárban megvan, vagy megvolt, azt bizonyítja az a könyvjegyzék, mely a negyvenes években készült, s amelynek XVIII. kötetéből jegyeztem ki a fenti címet. A könyv e kötet 305. sorszáma alatt található.

Alsókubini Csaplovics-könyvtár.

Rexa Dezső.

8.

[256.] Kassa. 1686.

Libellus | Alphabe | ticus | Cui | Praeter | Rudimēn | ta quaedam Fidei
choi | ssianae, Et Alipuot Pre | ces Adjecta Est | Brevis No | menclatura
Latino — | Hungasica. | (Barok keretben IHS.) Cassoviae. | Excudebat
Stepkanus Bosytz | M. DC. LXXXVI.

Kassa városa levéltárában.

Kemény Lajos.

9.

[254.] H. n. 1686.

J. P. L. W. Anatomici Dess von den Ungarischen Jesuiten gestellten Glaubens-Bekänntniss | In 22. Articulu bestehende: So Denen zum Römisch-Catholischen Glauben gezwungenen Evangelischen Christen daselbsten zu bekennen | vorgehalten worden; Nebst einem nachdencklichen Anhang Zergliedert durch. P. J. L. W. Gedruckt im Jahr Christi 1686.

12-r. **A—S** iv = 213 szott lap. *Eldl:* Ajánlás az összes szerzetes rendek, de különösen a jezsuiták és bartholomiták prälatusainak, atyáinak és egyéb lelkészeinek. Ezekhez intézett írás (Zuschrift).

Alsókubini Csaplovics-könyvtár.

Rexa Dezső.